

Temat: Wykres funkcji liniowej.

Funkcja liniowa, czyli funkcja określona wzorem $f(x)=ax+b$ (możemy zamiast $f(x)$ pisać y), gdzie

- a – współczynnik kierunkowy
- b – wyraz wolny

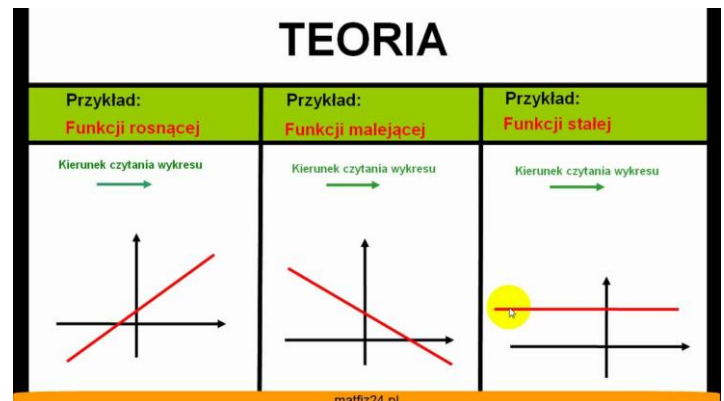
np. mając funkcję $f(x)=3x+7$

- 3 – współczynnik kierunkowy tzn. ten, który stoi przy „ x ”
- 7 – wyraz wolny tzn. wyraz bez x

Współczynnik a mówi nam o monotoniczności tej funkcji (czyli, czy jest to funkcja rosnąca ($a>0$), funkcja malejąca ($a<0$), funkcja stała ($a=0$)).

!!! Mamy dwie postacie funkcji liniowej:

- $ax+b=0$ (postać ogólna)
- $f(x)=ax+b$ (postać kierunkowa)

Jak wskazuje sama nazwa wykresem funkcji liniowej jest prosta.

Aby narysować wykres funkcji liniowej potrzebujemy znaleźć minimum dwa punkty należące do owego wykresu i przeprowadzić przez nie prostą.

Gdy $a \neq 0$ (tzn. wyraz z x nie znika np. $f(x)=2x-4$)

Wtedy punkty, które znaleźć najłatwiej, to punkt przecięcia z osią OY , czyli punkt $(0,b)$ oraz inny dowolny punkt, który możemy wyliczyć podstawiając $x=1$ albo inną liczbę, dla której wartość funkcji będzie łatwo policzyć. Ponadto warto wziąć jeden dodatkowy punkt, na wypadek pomyłki w obliczeniach.

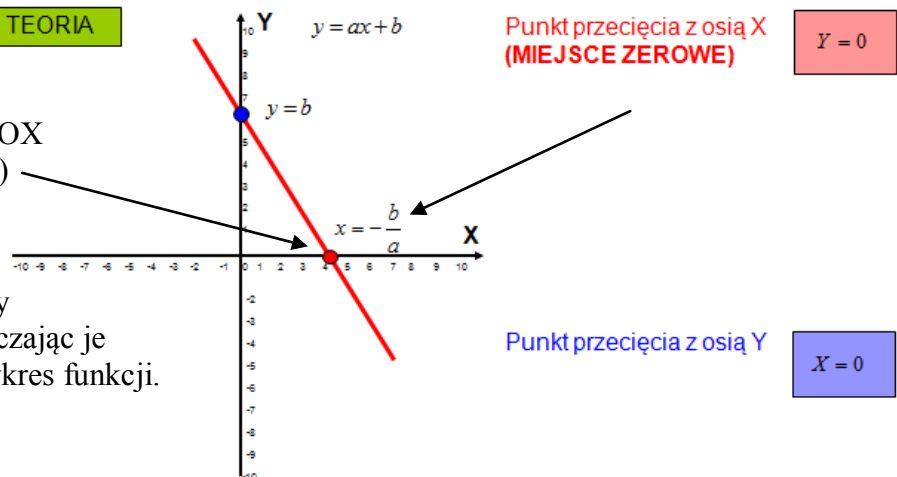
Przykład 1: Narysuj wykres funkcji $f(x)=-1,5x+6$ ($a=-1,5$ $b=6$).

Sposób I

- Wyznaczam punkt przecięcia z osią OY
 $(0;b) = (0;6)$ – pierwszy punkt znaleziony TEORIA

- Wyznaczam punkt przecięcia z osią OX
(jest to jednocześnie miejsce zerowe)

$$\left(-\frac{b}{a}; 0\right) = \left(-\frac{-6}{1,5}; 0\right) = (4; 0)$$

Uwaga! Przez dwa dowolne punkty możemy poprowadzić tylko jedną prostą, więc zaznaczając je w układzie współrzędnych otrzymujemy wykres funkcji.

Sposób II

Przykład: Narysuj wykres funkcji $f(x)=2x-4$

W tym celu policzmy (za x wstawiamy do wzoru $f(x)=2x-4$ wartość 1)

$$f(1)=2 \cdot 1 - 4 = -2 \quad (\text{mamy zatem punkt } (1; -2))$$

oraz miejsce zerowe funkcji (miejsce zerowe to punkt przecięcia wykresu funkcji z osią OX zatem za $f(x)$ wstawiamy 0)

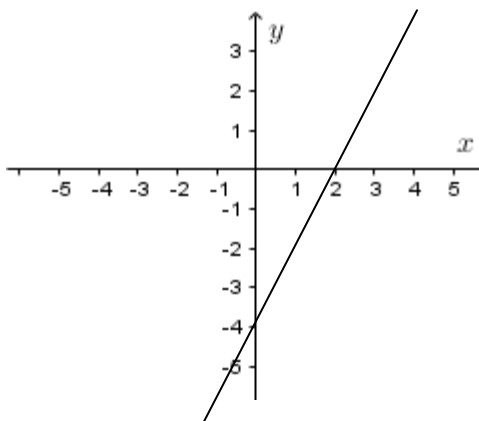
$$0 = 2x - 4$$

$$2x = 4$$

$$x = 2 \text{ (mamy zatem punkt } (2; 0))$$

Ponadto możemy odczytać punkt przecięcia z osią OY, ponieważ $b = -4$ będzie to punkt $(0, -4)$.
Zatem nasze szukane punkty, to $(1, -2); (2, 0); (0, -4)$.

x	0	1	2
f(x)	-4	-2	0

Zauważmy, że punktem, który można łatwo wyznaczyć, jest punkt przecięcia się wykresu funkcji z osią OX. Faktycznie odczytując miejsce zerowe funkcji liniowej z jej postaci ogólnej mamy:

$$0 = ax + b \text{ (postać ogólna)}$$

$$x = -\frac{b}{a};$$

Zatem punkt przecięcia się wykresy funkcji liniowej z osią OX ma zawsze (dla $a \neq 0$) współrzędne $(-\frac{b}{a}; 0)$.

Należy jednak pamiętać, że w przypadku, gdy $b = 0$ punkt przecięcia się wykresu funkcji z osiami OX oraz OY pokryje się (będzie to punkt $(0, 0)$), więc potrzebne będzie znalezienie kolejnego punktu.

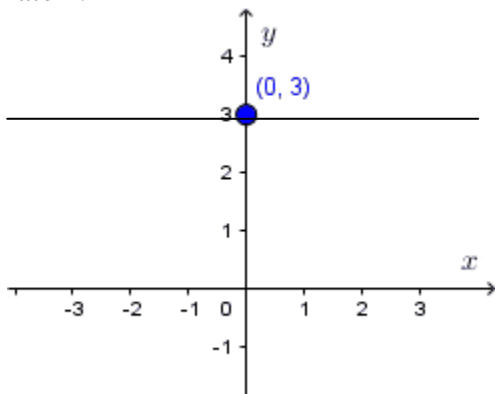
Gdy $a = 0$

Wtedy wykresem funkcji jest prosta równoległa do osi OX przechodząca przez punkt $(0, b)$.

Przykład 2: Narysuj wykres funkcji $f(x) = 3$.

Odczytujemy, że $b = 3$,

ponieważ $a = 0$, więc wykres funkcji jest prostą przechodzącą przez punkt $(0, 3)$ równoległą do osi OX, zatem:

Zadania do samodzielnego wykonania:

Zad. 1 Narysuj wykres funkcji $f(x) = x - 4$ (przy x nic nie stoi, więc $a = 1$). Wyznacz miejsce zerowe i określ monotoniczność funkcji.

Zad. 2 Narysuj wykres funkcji $f(x) = -2x + 2$. Wyznacz miejsce zerowe i określ monotoniczność funkcji.

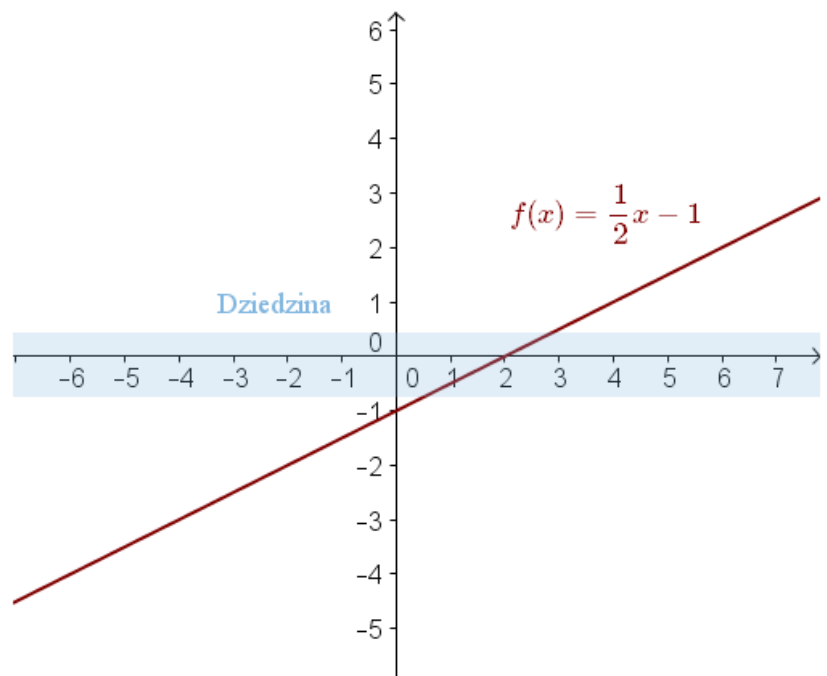
Zad. 3 Narysuj wykres funkcji $f(x) = -4$ (przy x nic nie stoi, więc $a = 1$). Wyznacz miejsce zerowe i określ monotoniczność funkcji.

Wtorek, 24.03

Temat: Funkcja liniowa – zadania.

Wiemy już jak narysować wykres funkcji liniowej, znaleźć jej miejsce zerowe. Dzisiaj nauczymy się jak odczytać dziedzinę i zbiór wartości funkcji liniowej.

Notatka do zeszytu

Dziedzina: $x \in \mathbb{R}$.

Uwaga!!! Dziedziną każdej funkcji liniowej jest zbiór liczb rzeczywistych.

Zbiorem wartości funkcji jest zbiór liczb rzeczywistych (wyjątkiem jest funkcja stała np. $y = 5$, gdzie zbiór wartości funkcji sprowadza się tylko do liczby 5)

Obejrzyjcie teraz film: <https://www.youtube.com/watch?v=u0wKntLyWXo>

Jak widzicie na podstawie filmu jeżeli funkcja jest określona na przedziale zmienia się jej dziedzina i zbiór wartości.

Na podstawie filmu rozwiążcie zadania:

Zad. 1 Narysuj funkcję liniową $y = 3x - 3$ określoną na przedziale $\langle -3; 3 \rangle$. Następnie określ jej dziedzinę i zbiór wartości.

Zad. 2 Narysuj funkcję liniową $y = -x - 3$ określoną na przedziale $\langle -5; 4 \rangle$. Następnie określ jej dziedzinę i zbiór wartości.

Zad. 3 Narysuj funkcję liniową $y = \frac{1}{2}x + 2$. Następnie określ jej dziedzinę i zbiór wartości.